

Dijital Dönüşümün Sosyal Bilimlere Etkisi

Editör
Muhammet Aydoğan

İkinci Baskı

Dijital Dönüşümün Sosyal Bilimlere Etkisi

Editör: Muhammet Aydoğan

TESAM Yayınları No.27

ISBN: 978-625-94426-0-0

2. Baskı, Eylül 2023

Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı veya bir kısmı 5846 sayılı kanun hükümleri gereğince TESAM Yayıncılık'ın önceden izni alınmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi veya başka bir sistemle basılamaz, çoğaltılamaz, bilgisayar ortamında depolanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Bu çalışmada yer alan tüm yazıların etik, dilbilimsel, bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Genel Yayın Yönetmeni: Muhammet Aydoğan

Yayın Koordinatörü: Ferzan Taşpınar

Sayfa Tasarımı: Abdullah Eşki

Kapak Tasarımı: Zehra Yılmaz

Kütüphane Bilgi Kartı

Aydoğan, Muhammet

Dijital Dönüşümün Sosyal Bilimlere Etkisi / Muhammet Aydoğan

2. Baskı, 358 s., 15,5x21 cm. Kaynakça mevcut, dizin yok.

ISBN: 978-625-94426-0-0

1. Dijitalleşme 2. Sosyal Bilimler 3. Diploması 4. Siber Güvenlik

Genel Dağıtım

Lider Sancak Eğitim Akademisi

Tel : +90 (0216) 461 00 47

Küçükbakkalköy Mah. Kayışdağı Cad. Bilgi Plaza No:111/8 İstanbul/Ataşehir

www.tesamyayinlari.com | tesamyayinlari@gmail.com

TESAM (Ekonomik, Siyasi ve Stratejik Araştırmalar Merkezi)

www.tesam.org.tr

Baskı ve Ciltleme: NEÜ Matbaa

İçindekiler

Önsöz.....	8
Huawei's Investments In Turkey And Turkey's Position In The 'Huawei Conflict'	11
National Security Concerns.....	11
Responses Of Major Western Countries	12
Huawei İn Turkey	15
Importance Of The Turkey For Huawei.....	24
Turkey Cyber Security And Huawei's Role	26
Conclusion	28
References	28
Yeni Normal Dijital Dönüşüm Döneminde Liderlik.....	37
Giriş	37
Yeni Normal Dijital Dönüşüm	38
Dijital Dönüşümde Yeni Normal Liderlik	40
Sonuç	44
Türkiye'de Dijital Liderlik Ve Teknoloji Liderliği Konularında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi	55
Giriş	55
Kavramsal Ve Kuramsal Çerçeve	57
Yöntem	60
Bulgular	61
Yl	61
Sonuç, Tartışma	63
Öneri.....	64
Kaynakça	64
Dijitalleşme İle Birlikte Gelen Gig Ekonomisi'nin İstihdama Etkisi	69
Giriş	69
Gig Ekonomisi Ve İstihdam.....	70
Freelance Çalışma.....	73
Sonuç.....	75
Kaynakça.....	75
Dıgitalization In Education And Reflection On Educational Policies In Turkey.....	79
Introduction	79
Chapter I Dıgitalization In Education	80
Digital Schools, Digital Libraries	80
Digital Education Around The World	82
Chapter Iı Dıgital Education In Turkey	86
Brief History Of Educational Policies İn Turkey	86
Dıgitalization İn Turkey And Reflection Of Dıgitalization On Educational	

Policies	88
Chapter Iı Educational Policies Of Tomorrow	91
Covid-19 And Effects İn Education.....	91
Digital Educational Tools	93
What's Next İn Education And Educational Policies.....	94
Conclusion Digitalization İn Education Shaping Tomorrow's Societies....	96
References	97
İnsan Kaynakları Yönetiminde Sanal Gerçeklik Ve Artırılmış Gerçeklik Uygulamaları.....	103
İnsan Kaynakları Yönetiminin Teknolojik Dönüşümü	104
Sanal Ve Artırılmış Gerçeklik Teknolojisi.....	107
İnsan Kaynakları Yönetiminde Sanal Gerçeklik Ve Artırılmış Gerçeklik Uygulamaları.....	110
Sonuç.....	116
Kaynakça.....	118
Conclusion	132
References	133
Gelişen Teknoloji Ve Bilgi Güvenliđi: Kamu Kurumlarında Tehditlere Karşı Farkındalığın Arttırılmasının Önemi.....	137
Giriş	137
1.Modern Tehditler Ve İnsan Faktörü.....	138
2.Başlıca Tehdit Kaynağı Olarak İstihbarat Kuruluşları	139
3.İnsan İstihbaratı Ve İçeriden Bilgi Sızdırılması Süreci	141
4.Bilgi Güvenliđine Yönelik Küresel Tehditler	143
5.Türkiye'de Yaşanan Bilgi Sızıntıları Ve Güvenlik İhlalleri	144
6.Türkiye'de Güvenilir Bir Ortam Oluşturma	147
Sonuç.....	149
Kaynaklar	150
Instagram Reklamcılığının Kullanıcıların Demografik Özelliklere Göre Marka İmajına Etkisi	153
Giriş	153
1.Literatür Taraması	153
2. Araştırmanın Yöntemi	156
3. Bulgular	157
4. Sonuç	160
Kaynaklar	161
Dijitalleşme Ve Dış Ticaret İlişkinin Filyos Vadi Projesi Kapsamında Değerlendirilmesi	163
Giriş	163
1. Dijitalleşmeye Dair Teorik Çerçeve.....	164
2. Dijitalleşme Ve Dış Ticaret İlişkisi	165
3. Filyos Vadi Projesi, Dijitalleşme Ve Dış Ticaret İlişkisi	166
Sonuç.....	171
Kaynakça.....	171
Vergi Mükelleflerinin Vergi Kültürü Ve Dijitalleşme Algısına İlişkin Keşif	

Çalışması: İstanbul İlinde Bir Uygulama	175
Giriş	175
Literatür Tarama.....	176
Metodoloji	179
Bulgular	181
Değerlendirme Ve Sonuç.....	192
Kaynakça.....	193
Akademisyenlerin Dijitalleşme Tutumunun Bireysel Performansa Etkisinde Teknolojiye Uyumun Aracı Rolü.....	195
Giriş	195
1. Dijitalleşme Tutumu Ve Önemi.....	196
2. Teknolojiye Uyum.....	198
3. Performans.....	200
4. İstatistik Analiz.....	202
Sonuç.....	210
Kaynakça.....	211
Türk Bankacılık Sektörünün Dijitalleşmesinde Korona Virüs Pandemisinin Etkisi	215
Giriş	215
1. Dijital Bankacılığın Tarihsel Gelişimi	216
2. Türk Bankacılık Sektörünün Dijitalleşmesinde Korona Virüs Pandemisinin Etkisi	218
3. Değerlendirme Ve Sonuç	226
Kaynakça.....	228
Dijital Pazarlama Ve Influencer'lar: Sosyal Medya Kullanıcılarının Satın Alma Davranışları Üzerine Nicel Bir Araştırma.....	231
Giriş	231
1. Geleneksel Pazarlamadan Dijital Pazarlamaya	231
2. Tüketicilerin Satın Alma Davranışı.....	235
3. Araştırmanın Metodolojisi	239
4. Değerlendirme Ve Sonuç	245
Kaynaklar/ References:.....	246
Psikolojide Yapay Zekanın Kullanımı	251
Sonuç Ve Öneriler	255
Kaynakça.....	256
Türk Bankacılık Sektöründe Dijital Bankacılık Hizmetleri Açısından Müşteri Profiline Değerlendirilmesi	261
Giriş	261
1. Dijital Dönüşümün Bankacılık Sektörüne Etkileri	262
2. Türk Bankacılık Sektöründe Dijital Bankacılık Verileri	267
3. İstatistiksel Analiz.....	269
3.2. Bulgular Ve Değerlendirme	270
Sonuç	273
Kaynaklar	275
Demografik Ve Kişilik Özelliklerinin Webrooming Ve Showrooming	

Davranışları Üzerindeki Etkileri	279
Giriş	279
1. Showrooming Davranışı	281
2. Webrooming Davranışı	282
3. Araştırmanın Kavramsal Çerçevesi	284
4. Yöntem Ve Bulgular	287
Sonuç	295
Covid-19 Sürecinde Sosyal Medyada İçerik Üretimi: Thy Ve Vodafone Markalarının Instagram Paylaşımları Üzerine Bir İnceleme	305
Giriş	305
Covid-19 Sürecinde Sosyal Medya Ve Dijital Marka İletişimi	305
Sosyal Medyada İçerik Üretimi	309
Araştırmanın Yöntemi Ve Sınırlılıkları	311
Bulgular	312
Tartışma Ve Sonuç	314
Kaynakça	315
Uluslararası Güvenlik Çalışmaları Bağlamında Siber Diplomasinin Rolü 319	
Giriş	319
Güvenlik Kavramı	320
Uluslararası Güvenlik Çalışmaları	322
Siber Diplomasinin Uluslararası Güvenlik İçerisindeki Oluşumu Ve Kapsamı	324
Siber Diplomasinin Rolü Ve Önemi	327
Siber Diplomasinin Örnekleri	329
Sonuç	331
Kaynakça	333
21. Yüzyılda Yumuşak Güç Aracı Olarak Siber Diplomasinin Gelişimi: Avrupa Birliği Örneği	339
Giriş	339
Yumuşak Güç Kavramı	340
Ab'nin Yumuşak Gücü	341
Ab Gündemi İçerisinde Siber Diplomasinin Gelişimi	343
Ab'nin Çeşitli Aktörlerle Yürütmüş Olduğu Siber Diplomasinin Alanındaki Çalışmalar	346
Ab'nin Siber Diplomasinin Alanında Karşılaştığı Zorluklar	349
Sonuç	351
Kaynakça	352

ÖNSÖZ

Günümüzde dijitalleşme olarak değerlendirilen ve hayatın bütün alanlarını etkileyen bir değişim yaşanmaktadır. Bu değişim esasında teknolojik bir değişimdir. Değişim bu sefer sanayi toplumunun doğuşuna kaynaklık eden sembolik olarak buharın kullanımından farklıdır. Dijitalleşme süreci teknolojik olarak internetin olduğu, yapay zeka, network ve robotların rol oynadığı sayısallaşma dinamiğinin evrenidir. Bu bağlamda bireylerin ve toplumların hayatı da köklü bir biçimde dijitalleşmeden etkilenmektedir. Bu dönüşüm temelde bütün bir toplumsal hayatın robotik ve network bilişim ağları düzeyinde bir aşamaya maruz kalmasıdır. Aynı zamanda öznenin kendini inşa etme araçlarının da farklılaştığı anlamına gelir. Politik hareketler sosyal medyanın sunduğu araçlar çerçevesinde iktidarı daha kolay etkileme zeminine kavuşmuşlardır. Dijital dönüşümün toplum ve sosyal bakımdan iş, eğitim, sağlık, kişisel haklar ve hürriyetler, özel hayatın gizliliği gibi alanlarda yarattığı etkiler tartışma konusu olmaya devam etmektedir. Tarihsel dünya dijitalleşmeyle yeni bir aşamanın eşğine gelmiştir. Bu nedenle, bu çalışmada dijital dönüşümün toplumsal açıdan etkilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

TESAM 2021 4. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nin bu seneki konusu 'Dijital Dönüşümün Sosyal Bilimlere Yansımaları' oldu. Kongrede dijitalleşmenin ekonomi, işletme, uluslararası ilişkiler, hukuk, sosyoloji, kamu yönetimi ve şehircilik alanlarına etkilerini ve gelecek projeksiyonlarını farklı boyutlarıyla ele alındı.

Dijitalleşmenin olumlu ve olumsuz yanlarını tartışarak geleceğin "Toplum ve Devlet Modelleri"ni bu veriler çerçevesinde değerlendirip çözümler sunulmaya çalışılmıştır.

Kongremiz çok yönlü bir katılım prensibi ile sosyal bilimler alanında hazırlanan ulusal ve uluslararası çalışmaların bilimsel olarak sunulması şeklinde olmuş. Sempozyuma gönderilen her bildiri özeti alanında uzman bilim insanları tarafından değerlendirilip bu değerlendirilme sonrasında sunulması uygun olan sözel bildirimler kongremizde sunulmuştur. Kongremizde akademik anlamda hazırlanmış her türlü çalışmanın sunulmasına imkân sağlanmıştır.

TESAM 2021 4. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, İstanbul Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Selçuk Üniversitesi, Kazakistan Ahmet Yesevi Üniversitesi, Kırgızistan Manas Üniversitesi, Uluslararası

Vizyon Üniversitesi, Uluslararası Balkan Üniversitesi ve TEKNOMER Türkiye Teknoloji Araştırmaları Merkezi ortaklığıyla 10 farklı ülkeden alanında uzman araştırmacı ve akademisyenlerin katılımıyla gerçekleşmiştir. Söz konusu bilimsel toplantıda sunulan bildiriler ile ortaya koyulan farklı fikir ve analizlerin önem ve değerine binaen bilim insanları, uygulayıcılar ve kamuoyunun dikkatine sunulması sorumluluğunu yerine getirmek adına bu kitap derlenmiştir. Kongremize ortak olan üniversite, araştırma merkezi ve fakültelere, nitelikli bilginin üretimine hizmet eden Kongremizin Bilim ve Hakem Kurulu'na ve araştırmalarıyla bildirimleri ile veya dinleyici olarak toplantıya katılan tüm bilim insanları ve araştırmacılara kitabımızdaki katkıları için kongre bilim kurulu adına teşekkür ediyorum.

Muhammet AYDOĞAN

